

Kooperatibak sustatzeko elkarte

kooperatiba bat eratzeko gidaliburua

© elkar-lan s. coop.

San Vicente kalea, 8-9º ezk. 48001 BILBAO.
Telefonoa: 94 470 3760. Faxa: 94 470 3761.

www.elkarlan.coop
elkarlan@elkarlan.coop

I. sarrera.....	2
II. kooperatibaren enpresa-bideragarritasuna	3
III. kooperatiba sozietate-ikuspegitik	6
IV. eraketa-prozesua	14
V. udal-baimenak eta beste administrazio-izapide batzuk.....	16
VI. kooperatibaren zerga-arloa	20
VII. gizarte segurantza kooperatiban	27
VIII. laguntza publikoak	31
IX. Euskadiko Lan Elkartuko Kooperatiben Federazioa.....	36
X. Elkar-Lan S. Coop., kooperatiba-elkarteak sustatzeko sozietatea	38
XII. kooperatibei buruzko helbide interesgarriak.....	40

I. sarrera

Gida labur honen bigarren argitalpen gaurkotu hau normahirentzat da, baina batez ere, enpresaburu edo ekintzaile-taldeentzat, beren enpresa eraldatu edo berri bat sortu nahi badute, betiere izaera demokratikoa, solidarioa eta partehartzailea izango duena. Horiei guztiei Kooperatiba Elkarte bat zer den adierazi nahi zaie: pertsonen sozietate-forma bat, bazkideei lanpostuak sortu eta finkatzeko aukera ematen diena, enpresan hartzen diren erabaki guztietan zuzeneko partaideak izanik.

Dena den, Kooperatiba sortzetik bertatik da enpresa, eta horregatik uste dugu, eratzera iritsi baino lehen, bideragarritasun-proiektu bat egin beharko litzatekeela, hasi nahi den negozioaren egingarritasuna egiaztatzeko.

Kooperatiba Elkarteak, sozietate guztiak bezala, berariazko araudi batek eta bere neurriko Estatutu Sozialek arautzen dute, eta hausnarketa egitea komeni da xedapen-gaieretan, bere bazkideen autonomiak estaldura duenetan, sustatzaileei ematen zaizkien aukerei buruz.

Kooperatibak tratamendu berezia eta berariazkoa du, bai zerga-arloan eta bai Gizarte Segurantzarenean, bere izaera juridikoaren ondorioz. Tratamendu hori, labur bada ere, Gida honetan azaltzen da eta sustatzaileek ezagutu egin behar dute.

Halaber, egokia iruditzen zaigu azaltzea, behar beste zabaldu eta jakinarazteko, Kooperatibek eta bazkideek eskura ditzaketan laguntzak. Horren haritik, gaur egun eskaintzen direnak jaso dira hemen, espezifikokoak kooperatibentzat eta beren bazkideentzat.

Azkenik, hainbat erakunde publiko eta pribaturen helbideak agertzen dira, oso erabilgarri izan daitezkeelakoan Kooperatiba Elkarteak sortzeko interesa duten guztientzat.

Dena den, Gida honen eduki osoa KONFEKOOP (www.konfekoop.coop) eta ERKIDE (www.erkide.coop) web-gunetan aurki daiteke, baita ELKAR-LAN, S. COOP. Kooperatibak Sustatzeko Sozietatearen web gunean ere (www.elkarlan.coop).

II. kooperatibaren enpresa-bideragarritasuna

Kooperatiba enpresa bat da eta, horregatik, bere sustatzaileek, Kooperatiba eratu aurretik, dokumentu bat egin beharko lukete Bideragarritasun Planarekin, bertan aztertuz abian jarri nahi duten proiektu edo egitasmoa.

Bideragarritasun Plan horretan, gutxienez, ondorengo puntuak sartu behar dira:

A. NEGOZIOAREN DEFINIZIOA

Orokorrean, enpresak zertan jardungo duen adieraztea.

B. MERKATARITZA-AZTERKETA

Azterketa hau egiteko, proiektu bakoitzean behar den sakontasunaz, ondorengo puntuak hartuko dira kontuan:

- Produktuaren definizioa: Zehatz-mehatz azaltzea enpresak salduko dituen produktuak eta zerbitzuak, horiek termino fisikoetan eta teknikoetan azalduz, eta produktu hori erosten dutenean bezeroek balioesten dituzten puntuak azpimarratuz.
- Merkatuaren Ezagutza: Enpresa berriak atenditu nahi duen merkatu-bolumena balioesteko, eta gaur egun merkatu-bolumen hori nola atenditzen duen balioesteko. Halaber, hausnarketa egin behar da egon litezkeen merkatu-segmentu berriei buruz (kontsumitzailearen gustuen edo erosteko ahalmenaren arabera, etab.).
- Lehiakideak ezagutzea: Identifikatu ahal diren neurrian, Kooperatibaren egungo lehiakideak zein diren azaldu behar da, eta lehiakide horiek etorkizunean egin ditzaketen produktuak/zerbitzuak.
- Salmenten Plangintza eta Kontrola. Atal honetan helburu kualitatiboak finkatu behar dira merkataritza-arloan garatzeko (.....(e)ko eskualdean merkataritza-sarea ezartzea, ...(e)n bezero berri bat lortzea), baita salmentetan helburu kuantitatiboak ere jardueraren lehenengo hiru urteetarako;

lehen urterako hileroko salmentak zehaztea komeni da, kobratzeko erarekin batera.

C. EKOIZPENAREN AZTERKETA

Atal honetan bi gai garatu behar dira :

- Ekoizpen Prozesua zehaztea: Produktua/zerbitzua gauzatzeko prozesua zehatz-mehatz azaltzea, ekoizpena hasten den mementotik bezeroarengana iritsi arte. Prozesu horren antolaketa.
- Ekoizteko ahalmen edo gaitasuna: Enpresaren ekoizpen-ahalmenak merkataritza-azterketan egindako salmenta-kalkuluen arabera behar du izan.

D. EROSKETEN AZTERKETA

Enpresak garatuko duen erosketak-politika aztertu behar da, lehengaiei, kontsumoko materialari eta azpi-kontratazioei dagokienean. Egon baldin badaude, garapen hori hornitzaile-kopurua, ordaintzeko era eta merkantziak emateko epea zehaztuz egin behar da.

Izakinak behar izanez gero, produktu burutuak, fabrikazio bidekoak eta lehengaiak biltegitratzeko politika garatuko du enpresak, guztiak ere atal honetan aztertuko direlarik.

E. INBERTSIOEN AZTERKETA

Aurreko ataletan aztertutakoaren arabera —merkataritza, ekoizpena eta erosketak—, beharrezko inbertsioak, horien ezaugarriak, ordaintzeko era eta inkorporazio-epea zehaztu behar dira.

Halaber, atal honetan adierazi behar da inbertsio-ondasunekin, material edo inmaterialekin, jarraituko den amortizazio-irizpidea, ikusteko zein mailatan eragingo duten ustiapen-kontuko kostuetan.

F. LANGILEEN AZTERKETA

Salmenten kuantifikazioaren eta aurreko arloetan —Merkataritza, Ekoizpena, Erosketak eta Inbertsioak— azaldutakoaren arabera, enpresan lan egingo duten langileak zehaztu behar, izango duten ardura edo erantzukizuna, beren prestakuntza-premiak, langile horien kostuak eta ordainketen hileroko banaketa (Lan Aurrerakinak/Soldadak, Gizarte Segurantzak, PFEZ-IRPF Atxikipenak, Aparteko Lan Aurrerakinak/Aparteko Ordainsariak).

G. USTIAPEN-KONTUA

Lehenik, aurreko ataletan aztertu gabeko kostuak sartzen dira hemen (alokairuak, bulego-materialak, finantza-gastuak, orokorrak eta maileguengatikoak, komunikazioak, etab.).

Ustiapen-kontua hiru urteko ikuspegiarekin egingo da, eta jardueraren lehenengo urtean hilerokoa izango da. Enpresak lortzea espero duen irabazi edo mozkinak neurtzen du ustiapen-kontuak.

H. DIRUZAINTZAKO AURREKONTUA

Diru-sarrera eta irteerak eraman behar ditu enpresak (Kapital-ekarpena, hartutako maileguak, salmentak kobratu eta erosketak ordaintzea, gastu orokorren ordainketak, finantza-gastuen ordainketak, kredituak itzultzea, inbertsioen ordainketak, Haziendako ordainketak, Gizarte Segurantzak...), ikusteko ea enpresak nahikoa diru izango duen aurrez ezarritako helburuak betetzeko. Aurrekontua hiru urterakoa izango da, eta horietako lehenak hileroko zehaztapena izango du.

I. EGOERA-BALANTZEA

Sortu nahi den Kooperatiba berriaren premien eta ezagutzen denaren arabera, urte bakoitzaren balantzea egiten ahalegindu behar du, enpresak aurreko atal guztietan azaldutako helburuak betetzen baditu, izango duen ondare-egoera jakin ahal izateko.

III. kooperatiba sozietate-ikuspegitik

GINARRIZKO LEGERIA EUSKAL HERRIKO AUTONOMIA ERKIDEGOAN ERABILTZEKOA

- 4/1993 Legea, ekainaren 24koa, Euskadiko Kooperatibena (EHAA, 1993ko uztailaren 19koa)
- 1/2000 Legea, ekainaren 29koa, Euskadiko Kooperatiben Legea aldatzen duena (EHAA, 2000ko abuztuaren 1koa)
- 64/1999 Dekretua, otsailaren 2koa, herri onurako kooperatiba-sozietateei dagozkien prozeduren eta betekizunen araudia onartzeko dena (EHAA, 1999ko otsailaren 17koa)
- 61/200 Dekretua, apirilaren 4koa, Gizarte Ekimeneko Kooperatibak arautzen dituena (EHAA, 2000ko maiatzaren 3koa)

KOOPERATIBAREN DEFINIZIOA

Enpresa eta pertsona-sozietate bat da, gutxienez hiru pertsonakoa lehen mailako Kooperatibetan; bere organo sozialen —Batzar Nagusi, Administrazioaile Bakar/Kontseilu Errektore, Kontseilu Sozial, Zaintza Batzorde— erabakiak demokratikoki onartzen dira, bazkide bakoitzak boto bana duela; kapital sozialak —gutxienez 3.000 eurokoak— bigarren mailako balioa du, hau da, ez zaio bazkideari bere kapitalaren araberako botorik ematen eta interes mugatua bakarrik ordaintzen zaie bazkideei; edozein jarduera ekonomiko edo sozial egin dezake, Legeak debekatzen ez badu edota bere printzipio eta balioekin bateraezina ez bada.

BAZKIDEAK

- Lan Elkartuko Kooperatiban (LEK) pertsona fisiko eta juridikoak izan daitezke bazkide eta eratu ahal izateko hiru bazkide langile behar dira, gutxienez.

- LEK-n egon litezkeen bazkide-motak:
  - Bazkide langileak: Beren lana eta kapitala jartzen dutenak.
  - Bazkide laguntzaileak: helburu soziala erabat gauzatu gabe, hori lortzen laguntzen dutenak.
  - Bazkide ez aktiboak edo ez erabiltzaileak: Bazkide aktibo izateari utzi baina bazkide izaten jarraitu nahi dutenak.
- Bazkideak onartzea Kontseilu Errektorearen ahalmena da, eta horren erabakiaren aurka —onartzeko nahiz onarpena ukatzeko izan— Batzar Nagusira jo daiteke.
- Bazkideak kooperatibatik irten daitezke (baja):
  - a. Beren borondatez: nahi dutenean, nahiz eta Estatutuetan aurrez abisatzeko epe bat jartzen den (ez 6 hilabetekoa baino luzeagoa pertsona fisikoentzat).
  - b. Nahitaez: bazkide izateko Estatutuetan finkaturiko betebeharren bat betetzen ez denean.
- Bazkideek informazio-eskubide oso zabala dute, nahiz eta badiren mugak eta bermeak horren erabilera egokirako.
- Bazkideen lotura sozietatearekin iraupen jakinekoa ala mugagabea izan daiteke.
- Kanporatzea bazkideak hutsegite sozial edo sozio-laboral oso larria egiten duenean bakarrik gerta daiteke; horretarako, espedientea egin ondoren, Kontseilu Errektoreak hartu behar du erabakia, eta honen aurka Batzar Nagusira jo daiteke.

ORGANO SOZIALAK

- Nahitaezko organoak:
  - a. Batzar Nagusia
  - b. Administratzaileak (Kontseilu Errektorea/Administratzaile Bakarra)

- c. Zaintza Batzordea (Kooperatiban ehun bazkide edo gehiago direnean).
- Aukerako organoak:
  - a. Zaintza Batzordea (Kooperatiban ehun bazkide baino gutxiago direnean).
  - b. Errekurtso Batzordea
  - c. Kontseilu Soziala

NAHITAEZKO ORGANOAK

a. **Batzar Nagusia**, bazkide guztiek dute bertara joateko eskubidea eta obligazioa; bere eskumeneko gaietara buruz erabakiak hartzeko eta beste edozein gairi buruz eztabaidatzeko bilduko da.

- Bere erabakiak bete beharrekoak dira bazkide guztientzat.
- Bilkurak ohikoak ala apartekoak izan daitezke.
- Ohiko bilkurak (Gai Zerrendako gutxieneko puntuak):
  - Kudeaketa soziala aztertzea eta urteko kontuak onartzea
  - Soberakinak banatzea edo galerak egozteak
- Administratzaileek deituko dute, unibertsala denean izan ezik.
- Bazkide bakoitzak boto bat du (lehen mailako Kooperatibak).
- Erabakiak hartzeko balioz emandako botoen erdia baino gehiago behar da (zuriak eta abstentzioak zenbatu gabe), Legearen edo Estatutuen arabera gehiago sendoa behar denean izan ezik.
- Bazkidearen ordezkari beste bazkide bat izan daiteke, Estatutuetan norberaren presentzia ezinbestekotzat jotzen ez bada, behintzat. Dena den, bazkide bakoitzak, bereaz gain, beste bi bazkideren ordezkari izan dezake gehienez.

b. **Administratzaileak** talde-organoa –Kontseilu Errektorea– izan daiteke, edo pertsona bakarrekoa –Administratzaile bakarra, bazkideak 10 edo gutxiago badira eta horrela jaso bada Estatutu Sozialetan–; berari bakarrik dagokio Kooperatiba kudeatu eta ordezkatzeko, Kooperatibako beste organo sozialei esleitu gabeko ahalmenez gain.

- Gutxieneko kopurua: 3 edo 1 (Kontseilu Errektorea/Administratzaile Bakarra).

- Batzar Nagusiak aukeratzen ditu bazkideen artetik, baina horietako batzuek ez dute bazkide izan beharrik. Administratzaile Bakarrak bazkide izan behar du beti. Aukeraketa isilpeko botazioz egin behar da.
- Gutxienerako karguak: Lehendakaria eta Idazkaria (Kontseilu Errektoreetan).
- Agintealdia ez da 5 urtekoa baino luzeagoa izango.
- Berritzea: aldi berean edota zatika.
- Organo honen bilerara Lehendakariak dei egin behar du eta kideen erdia baino gehiago biltzen direnean eratzen da; erabakiak bildutakoen gehiengoz hartzen dira, gehiengo sendoa eskatzen denean izan ezik. Lehendakariak kalitateko botoa du eta berdinketak erabakiko ditu.
- Administratzaileek eurek eragindako kalteez erantzun beharko dute, Legearen eta Estatutuen aurka edota beharrezko ardurarik gabe jokatzeko dutenean.

c. **Zaintza Batzordea** talde-organo bat da, **nahitaezkoa Kooperatibak 100 bazkide edo gehiago dituen**; bere oinarritzko eginkizuna Batzar Nagusiak eta Administratzaileek hartutako erabakiak ikuskatu eta kontrolatzea da, kooperatiba-legeriaren arabekoak izan daitezten.

- Gutxienerako kopurua: 3 kide titular eta Kooperatibako Estatutu Sozialek finkatzen dituzten ordekoak.
- Horien agintea ezin da bat etorri Administratzaileenarekin.
- Horien aukeraketa Batzar Nagusian egingo da isilpeko botazioz.
- Ez da nahitaezko organo soziala Kooperatibak 100 bazkide baino gehiago dituen.
- Kooperatibak besteren konturako 50 langile —iraupen jakinekoak nahiz mugagabeak— baino gehiago dituen, mugagabeen artetik aukeratzen dutena sartu beharko da Zaintza Batzordean.
- Administratzaileek hiru hilero, gutxienez, informatu behar dute Zaintza Batzordea.
- Zaintza Batzordeak Kooperatibaren liburu sozialak aztertuko ditu, baita urteko kontuak ere, eta nahitaezko txostena egingo du soberakinen banaketaz edo galera-egozketaz, nahiz eta ez duen hau egin beharrik izango Kooperatibak bere urteko kontuen ikuskatze edo auditoria egiten duenean; eta Batzar Nagusiaren edo Kontseilu Errektorearen erabaki deusezen edo deuseztagarrien aurka jo ahal izango du.

AUKERAKO ORGANOA

- a. **Zaintza Batzordea** talde-organoa da, eta aukerakoa, 100 bazkide edo gutxiago dituzten Kooperatibentzat, beren Estatutu Sozialetan horrela ezarrita baldin badute. Gorago aipatu ditugu bere ezaugarri nagusiak.
- b. **Errekurtso Batzordea**: Kooperatibak bere Estatutu Sozialetan ahalbidetzen duenean, Batzar Nagusian eta isilpeko botazioz aukeratu behar da; bere eginkizuna, alderen batek eskatzen duenean, beste organo sozial batzuek hartutako erabakiak berrikustea da, eta bere erabakiak bukaraziko du Kooperatibako barne-bidea.
- Eskubide osoko bazkideak bakarrik aukera daitezke, Kooperatibako Estatutu Sozialek ezartzen duten antzinatasun, esperientzia eta egokitasuna dutenak.
  - Kide-kopurua: Estatutu Sozialetan finkatuko da, titularrei nahiz ordezkoei dagokienean.
  - Agintealdia: gutxienez 3 urtekoa. Baina berriztagarria, Estatutuetan mugatzen ez bada, behintzat.
  - Erabakiak: kideen erdia baino gehiago biltzen denean eta Estatutuetan ezarritako gehiengoekin hartzen badira erabakiak. Lehendakariak ez du kalitate-botorik.
  - Zehaztuta dago zein kasutan ezin duten beren kideek parte hartu errekurtsuak bideratzen eta ebazten.
- c. **Kontseilu Soziala** talde-organo bat da, eta beti aukerakoa, bazkide langileen edo laneko bazkideen ordezkari Kooperatiban egiten duten lanari dagozkion gai guztietan:
- Administratzaileek, bazkide langileen edo lan-bazkideen lan-prestazioari buruzko zenbait gaitan, ezin dute erabakirik hartu aurrez Kontseilu Sozialari txosten bat espresuki eskatu gabe beren erabaki-proposamenaz.
  - Osaera: bazkide langileek edo lan-bazkideek bakarrik.
  - Estatutu Sozialetan finkatuko dira bere iraupena, kargu-uztea, funtzionamendua, Administratzaileek bileretan parte-hartzea, soldatako langileen lan-harremanak.

ARAUBIDE EKONOMIKOA

- **Erantzukizuna:** Bazkideek ez dute erantzukizun pertsonalik sozietatearen zorretan, Kooperatibarekin harpidetutako ekarpenetara mugatzen delarik.
- **Kapital Soziala:** Bazkideen ondare-ekarpenek, nahitaezkoek nahiz borondatezkoek, osatzen dute. Izendun tituluen bidez edo partaidetza-libreta izendunen bidez egiaztatuko dira.

Gutxienez 3.000 euroko ekarpenak egin behar dira, hori baita kapital sozialak izan behar duen gutxienerako kopurua kooperatiba bat eratzeko.

- **Nahitaezko ekarpenak:**
  - a. Hasierako nahitaezko ekarpena: Bazkide bihurtzeko beharrezkoa dena. %25, gutxienez, eratzen denean ordaindu behar da, eta gainerakoa 4 urteko epean, gehienez ere.
  - b. Nahitaezko gutxienerako ekarpena: Bazkide orok une oro izan behar duena.
- **Borondatezko ekarpenak:** Batzar Nagusiak erabaki ditzake. Gainera, Kontseilu Errektoreak onar ditzake, bazkide batek aske eta bere borondatez egin nahi dituenek.
- **Ekarpenen interesa:** Batzar Nagusiak finkatzen du, eta hori %0tik diruaren legezko interes-tasarainokoa izan daiteke (gehienezko kopurua gizarte-ekimeneko Kooperatibentzat) + %6. Dena den, ezin da batere interesik ordaindu, ez bada behar besteko emaitzarik lortzen edota ez badago horiek estaliko dituen erabilpen askeko erreserbarik.
- **Ekarpenak gaurkotzea:** Kooperatibaren balantzea erregulariza daitekeenean eta aurreko galerak estali edo konpentsatu direnean bakarrik gaurkotu daiteke ekarpenen balioa.

- **Ekarpenak itzultzea:** Bazkideak Kooperatiba uzten badu, ekarpenak bazkideen esku utzi behar dira, baina itzulketa hau 5 urte arte luza daiteke gehienez ere, diruaren legezko interes-tasa ordainduz.

Baja ez bada justifikatua, nahitaezko ekarpenen %20raino ken daiteke.

Baja hori kanporatua izateagatik edo bazkide gisa irauteko gutxienez itundutakoa ez betetzeagatik baldin bada, nahitaezko ekarpen horietan %30 arteko kenketa egin daiteke.

- **Soberakinen banaketa:** Behin zergak ordaindu ondoren eta, hala badagokio, beste ekitaldi batzuetako galerak konpentsatuta, honela banatuko da ondorengo emaitza:

- %20 edo 25 Nahitaezko Erreserba Fondora (gutxieneko %ak)
- %10 edo 5 Heziketako eta Kooperatiba Sustapeneko Fondora (gutxieneko %ak)
- Gainerakoa: Batzar Nagusiak nahi bezala, ondorengo zertarako hauen barruan:
  - a. Bazkideentzako itzulkin edo erretornuak: Kooperatibarentzat egindako zerbitzuen, operazioen edo ekintzen proportzioan kalkulatuta (ezingo dute itzulkin hartu gizarte-ekimeneko kooperatibetako bazkideek).
  - b. Borondatezko Erreserba Fondoak sortu edo hobetzea:
    - Banagarriak
    - Banatu ezinak
  - c. Soldatuen partaidetza
  - d. Nahitaezko Fondoak hobetzea

- **Galaren egozpena:** Kooperatibaren galerak Estatutu Sozialetan ezarritako irizpideen bidez konpentsa daitezke, ondorengo arauak errespetatuz betiere:

- Borondatezko Erreserba Fondoetara (galera guztiak egotz daitezke).

- Nahitaezko Erreserba Fondora, azken 5 urteetan emaitza positiboekin Nahitaezko Fondoetara bideratutako batez besteko %a.
- Gainerakoa bazkideei egotziko litzaieke berehala edota gehienez ere 5 urteko epean, dagozkien itzulkin edo erretornuen kargura.

Halaber, galerak kontu berezi batera egozte

erabaki dezake Batzar Nagusiak, Kooperatiban gehienez ere ondorengo 5 urteetan izan daitezkeen emaitza positiboen kargura.

IV. eraketa-prozesua

- Aurretiazko urratsa: Kooperatibaren izena besteren batenarekin bat ez datorren ziurtagiriak; hauek Euskadiko Kooperatiben Erregistroari eta Lan eta Gizarte Gaietako Ministerioko Kooperatiben Erregistroari eskatuko zaizkie. Euskadiko Kooperatiben Erregistroa maiatzaren 24ko 189/1994 Dekretuak, Euskadiko Kooperatiben Erregistroaren antolaketa eta jarduna arautzen dituenak, garatzen du (EHAA, 125. zka., 1994ko uztailaren 1ekoa).
- Ziurtagiri horiek sustatzaileek sozietatearen izena —enpresaren izena— garbi eduki ondoren eskatu behar dira, atzetik ondorengo hitzak edo laburdurak erantsi behar zaizkiolarik: Kooperatiba Elkarteak edo Koop. E.
- Kooperatiba eratzeko sustatzaileek (gutxienez 3 lehen mailako Kooperatibetan) Batzar Eratzailea egingo dute, bertan guztiak bildu eta Estatutu Sozialak eta Kooperatiba eratzeko beharrezko erabakiak onartuko dituzte.
- Batzar Eratzailean onarturiko Estatutu Sozialak Euskadiko Kooperatiben Erregistroan aurkeztu ahal izango dituzte kudeatzaileek, sustatzaileek beren artetik izendatuek, Estatutu horiek eskritura publiko bihurtu aurretik Erregistroan kalifika ditzaten, zuzenak diren ala zein akats duten esanez.
- Estatutu Sozialek gutxienez ondorengo puntuak eduki eta arautu behar dituzte:
  - Sozietatearen deitura —enpresaren izena—.
  - Egoitza soziala —helbidea—.
  - Sozietatearen helburu den jarduera: adibidez, «informatika-zerbitzuak ematea» .
  - Iraupena: denbora jakin baterako eratzen den ala mugagabea den.
  - Bere jarduera nagusiaren lurralde-eremua.
  - Bazkideak Kooperatiban onartzeko eta Kooperatibatik irteteko baldintzak.
  - Bazkideen eskubideak eta betebeharrak, bazkideek jarduera kooperatiboetan parte hartzeko gutxieneko konpromisoa finkatuz.

- Bazkideen diziplina-arauak, hutsegiteen tipifikatzea, zigorrak eta prozedura eta errekursoak.
  - Gutxienerako kapital soziala –hiru mila euro, gutxienez–; bazkideen hasierako nahitaezko ekarpena zehaztea.
  - Bazkideen ekarpenak itzultzeko eskubidea eta horiek eskualdatzeko araubidea.
  - Soberakinak (emaitzak zergak kenduta) banatzeko irizpideak eta Nahitaezko Fondo Sozialetara gutxienez bideratuko diren ehunekoak finkatzea.
  - Batzar Nagusira deitzeko publikitate-era eta epea, lehen edo bigarren deialdian, eta erabakiak onartzeko araubidea.
  - Administrazio-organoaren jokabidea eta bere egitura.
  - Hala badagokio, Zaintza Batzordearen osaera eta egitekoak, baita Errekurtso Batzordearenak eta Kontseilu Sozialarenak ere.
  - Kooperatiba desegiteko kausak.
- Kooperatiba 2 hilabeteko epean eratuko da eskritura publiko bidez, Batzar Eratzailea egiten denetik edota Estatutu Sozialen kalifikaziotik aurrera.
  - Eskritura publikoa eskudun den Foru Ogasunera helaraziko da gero Identifikazio Fiskaleko Kodea (IFK-CIF) lortzeko eta egintza inskribagarriari dagozkion zergak kitatzeko; gero Euskadiko Kooperatiben Erregistroa eramango da inskribatzeko.
  - Kooperatibak Euskadiko Kooperatiben Erregistroan inskripzioa egiten duenean hartzen du nortasun juridikoa.

V. udal-baimenak eta beste administrazio-izapide batzuk

SARRERA

Negozio bat abiarazteko udal-izapide guztiak zehatz-mehatz ezagutzeko, jarduera zertu nahi den herriko udaletxera jo behar da eta bertan zuzenean informatu; adibidez, Bilbon web orrialde honetara (www.bilbao.net); Donostian beste honetara (www.donostia.org) eta Gasteizen beste honetara (www.vitoria-gasteiz.org).

Alferrikako inbertsiorik ez egiteko, negozioa edo enpresa-jarduera kokatu nahi den herriko udaletxean aurrez galdetzea komeni da, negozioa Irekitzeko Baimena lortzeko aukerarik badagoen edo ez jakiteko. Kontsulta egiteko zenbait dokumentazio aurkeztu behar da (jarduera-mota, lokalaren ezaugarriak, kokapena, etab.), eta erantzuna normalean loteslea izaten da.

OBRA-BAIMENA

Edozein motatako lan edo obrak egiteko, nahitaezkoa da dagokion Baimen edo Lizentzia lortzea, eta horretarako hirigintzako udal-araudia ezagutu behar da, baita obra-mota bakoitzarentzat eskatzen den dokumentazioa ere.

OKUPAZIO-BAIMENA

Eskatutako Baimenari dagozkion lan edo instalazioak bukatzean, berorien ikuskapena egin behar da, onartutako proiektuari dagozkiola egiaztatzeko.

IREKITZEKO BAIMEN EDO LIZENTZIA

Inolako obrarik ez bada egin behar, edota horiek burutu ondoren, Udalari Irekitzeko Lizentzia edo Baimena eskatu behar zaio jarduerari ekin ahal izateko; horretarako, lokalak ireki eta jartzeko baimenari dagokion tasa ordaindu behar da.

Jarduera batzuek ez dute honelako Baimenik behar. Dena den, eta kapitulu honen sarreran azpimarratu den bezala, Irekitzeko Lizentzia edo Baimena behar den edo ez jakiteko, dagokion kontsulta egingo zaio Udalari.

IDENTIFIKAZIO FISKALEKO KODEA ESKATZEA (IFK-CIF)

IFK-CIF zerga-ondorioetarako enpresa identifikatzen duen zenbakia da. Identifikazio Fiskaleko Kodea (IFK-CIF) enpresaren kokalekuaren arabera dagokion Lurralde Historikoko Foru Aldundian (Ogasun eta Finantza Departamentuan) eskatu behar da. Horretarako, dagokion adierazpen edo aitorten-eredua bete behar da, eta eraketa-agiriaren kopiarekin batera aurkeztu.

ONDARE-ESKUALDAKETEI ETA AGIRI BIDEZKO EGINTZA JURIDIKOEN GAINEKO ZERGA AITORTU ETA LIKIDATZEA

VI. kapituluan agertzen den bezala (KOOOPERATIBAREN ZERGA-ARLOA), Kooperatibak salbuetsita daude zerga honetatik, baina, hala ere, salbuespen hori jaso egin behar dute bere Aitorpen eta Likidazioan, eta enpresa kokatuta dagoen edo kokatuko den Lurralde Historikoaren arabera dagokion Foru Ogasunera bideratu behar da.

ALTA EKONOMI JARDUEREN GAINEKO ZERGAN (EJZ-IAE)

EJZ-IAE zuzeneko zerga bat da, enpresaburu, profesional edo artisten jarduerak zergapetzen dituena. Kuota udal-, probintzia- edo estatu-mailakoa izan daiteke. Alta-aitorpena Foru Ogasunean aurkeztu behar da, edota jarduera zertuko den lekuko Udaletxean. Altak-aitorpena jarduera hastearekin batera aurkeztu behar da.

Tokiko Zerga Ordainketarako Araubidearen Erreformaren ondorioz (Bizkaian 7/2003 Foru Araua, martxoaren 26koa, BAO-BOB 2003/03/11; Araban 12/2003 Foru Araua, martxoaren 31koa, ALHAO-BOTHA 03/04/14; Gipuzkoan 4/2003 Foru Araua, martxoaren 19koa, GAO-BOG 03/03/25; eta Espainiako Estatuan 51/2002 Legea, abenduaren 27koa, BOE 02/12/28), EJZ-IAE-tik salbuetsita daude lehen 2 urteetan jarduera berri bat hasten duten subjektu pasibo guztiak, eta, Udalek nahi badute, %50eko hobaria eman diezaiekete ondorengo 5 urteetan.

Halaber, salbuetsita daude urtean 2 milioi euro baino gutxiagoko eragiketak dituzten kooperatibak.

Hala ere, EJZ-IAEri buruz udalerriko zerga-ordenantzak horrela ezartzen badu, kuotaren %95erainoko hobaria izan dezakete kooperatibek, salbuetsita egon ondorengo urteetan.

ALTA BALIO ERANTSIAREN GAINKO ZERGAN (BEZ)

BEZ (IVA) zeharkako zerga da, kontsumoaren gainekoa, eta enpresaburuek eta profesionalak egindako ondasun-emateak eta zerbitzu-prestazioak zergapetzen ditu.

Zerga honetako alta eta Ekonomi Jardueren gaineko Zergarena (EJZ-IAE) paraleloan tramitatzen dira.

Hala ere, eta alta-aitorpen honen aurretik, bada «eragiketak hasi aurreko aitortena» delako figura, eta bere helburua jarduera benetan hasi aurretik egindako inbertsioetan ordaindutako BEZa berreskuratzeko mekanismoa aktibatzea da.

Zerga hori hainbat araubideren menpe dago, eta bakoitzean aldatu egiten dira zerga-betebeharrak.

ALTA GIZARTE SEGURANTZAN

Kontuan izanda Kooperatiba Elkarteek ezaugarri bereziak dituztela Gizarte Segurantzarekiko harremanetan, problematika hori berariaz jorratzen da Gida honen VII. Kapituluan.

LANTOKIAREN IREKITZEA JAKINARAZTEA

Eusko Jaurlaritzako Lan eta Gizarte Segurantzako Lurralde Ordezkaritzak emandako inprimaki baten bidez jakinarazi behar da ireki ondorengo 30 egunetan, langileak ari badira lantoki horretan beren zerbitzua ematen.

PATENTEAK ETA MARKAK

Patente eta Marken Espainiako Bulegoaren web orrialdea bisitatzeko gomendatzen da: www.oepm.es.

LANEKO ARRISKUAK PREBENITZEKO PLANA

Kooperatibek bete egin behar dituzte gai horretan indarrean dauden araudiak eta horrexegatik martxan jarri behar dituzte laneko istripuen arriskuak saihestu edo gutxitzeko prebentzio-politikak. OSALANen web orrialdea (www.osalan.net) et Lan eta Gizarte Gaietako Ministerioaren Laneko Segurtasun eta Higienaren Institutu Nazionalaren web orrialdea (www.mtas.es) bisitatzeko gomendatzen da.

DATUEN BABESA

Datu pertsonalak dauzkaten informatika-artxiboak sortzen direnean, abenduaren 13ko 15/99 Lege Organikoak, Datu Pertsonalak Babestekoak, ezartzen dituen betebeharrak kontuan izan behar dira, baita hori garatzen duten gainerako xedapenak ere, eta horretarako Datuen Babeserako Estatu Agentziaren web orrialdea bisitatzeko aholkatzen dizuegu: www.agenciaprotecciondatos.org

VI. kooperatibaren zerga-arloa

ZERGA-ARLOKO ARAUDIAK

Kontuan izanda zerga-legerian aldaketak, arinagoak edo sakonagoak, izan direla denboran zehar, hemen Gida hau argitaratzen den garaian Kooperatibei aplikatzeko indarrean dauden zerga-arauak hartzen ditugu kontuan, nahiz eta, Foru Arauetako batzuk aldatu egin diren puntualki, argitaratu ondoren promulgaturiko xedapenen bidez:

2/1997 Foru Araua, maiatzaren 22koa, Gipuzkoako Kooperatiben Zerga Erregimenari buruzkoa (GAO-BOG, 1997/05/30), maiatzaren 13ko 5/2002 Foru Arauak, zenbait zerga-neurri onartzen zituenak, bere 5. artikuluz aldatua (GAO-BOG, 2002/05/20)

9/1997 Foru Araua, urriaren 14koa, Bizkaiko Kooperatiben Zerga Erregimenari buruzkoa (BAO-BOB 1997/11/03), apirilaren 30eko 5/2002 Foru Arauak, 2002ko Zerga Neurriei buruzkoak, bere 5. artikuluz aldatua (BAO-BOB 2002/05/21).

16/1997 Foru Araua, ekainaren 9koa, Arabako Kooperatiben Zerga Erregimenari buruzkoa (ALHAO-BOTHA, 2002/06/05), maiatzaren 26ko 5/2002 Foru Arauak, zenbait zerga-xedapen aldatzen dituenak, bere 6. artikuluz aldatua (ALHAO-BOTHA 2002/06/05)

KOOPERATIBA-MOTAK ZERGA-ONDORIOETARAKO

Zerga-arloan babestutako Kooperatibak honela sailkatzen dira aipaturiko Lege horretan:

- Kooperatiba Babestuak
- Kooperatiba Bereziki Babestuak

KOOPERATIBA BABESTUAK

Kooperatiba Elkarte hauek ekainaren 24ko 4/1993 Legeak, Euskadiko Kooperatibenak, ezarritako printzipio eta xedapenetara egokitu behar dute, eta zerga-arloan babesturiko izaera galtzeko arrazoirik ez izan.

KOOPERATIBA BABESTUENTZAT ONARTURIKO ZERGA-ONURAK

1. Ondare Eskualdaketa eta Agiri bidezko Egintza Juridikoen gaineko Zergan

Salbuespena ondorengo egintza, kontratu eta eragiketetan:

- a. Eraketa, kapital-handiagotze, bat-egite eta banatzeko egintzetan.
- b. Maileguak eratzea eta kitatzea, baita obligazioak ere.
- c. Bere helburuak betetzeko, Hezkuntza eta Sustapen Fondoan sartuko diren ondasunak eta eskubideak eskuratzea.

2. Sozietateen gaineko Zergan

a. Zerga-tasak

- Orokorra: %21. Kreditu-kooperatibak izan ezik (%28)
- Tamaina txikiko kooperatibak: 60.101,21 ¤-taraino likidagarri den Oinarria %19, eta oinarriaren gainerakoa %21.

b. Amortizazio-askatasuna

- Aktibo berri amortizagarriaren elementuei dagokienez, aukera hori izango dute Euskadiko Kooperatiben Erregistroan inskripzioa egin ondorengo hiru urteetan elementu horiek eskuratu zituzten Kooperatibek.
- Zerga-arloan kengarri den kopurua —amortizazio-askatasunaren izenean, ekitaldi bakoitzean amortizazio arrunta egin ondoren (sekula ez ezarritako gutxienekoa baino txikiagoa)— ezingo da izan Kooperatibaren emaitza-kontuko saldoaren zenbatekoa baino handiagoa. Hori Nahitaezko Erreserba Fondora egin beharreko ekarpenak kenduta eta, hala badagokio, baita soberakin garbi erabilgarrietatik soldatako langileei ordaintzen zaizkien kopuruak ere.

- Amortizazio-askatasuna bateragarri da Sozietateen gaineko Zerga arautzen duten FORU ARAUETAN aurreikusitako inbertsioengatiko kenketarekin.

3. Ondasun Higiezinaren gaineko Zergan

- Kuotaren —eta, hala badagokio, errekarguen— %95eko hobaria.
- Nekazaritzako Kooperatiben edo/eta Lurra Erkidegoan Ustiatzeko Kooperatiben landa-ondasunei buruz bakarrik.

KOOPERATIBA BEREZIKI BABESTUAK

Kooperatiba bereziki babestuak, lehen mailako mota hauetako Kooperatiba babestuak dira:

- Lan Elkartuko Kooperatibak
- Nekazaritzako Kooperatibak
- Erkidegoan Ustiatzeko Kooperatibak
- Kontsumo Kooperatibak
- Irakaskuntzako Kooperatibak
- Etxebizitza Kooperatibak

Dena den, Kooperatiba-mota horiek, bereziki babestuzat jotzeko, mota bakoitzekoentzat Foru Arauetan ezarrita dauden betebeharrak bete eta mantendu behar dituzte, eta zerga-arloan babesturiko Kooperatiba-izaera galtzeko arrazoirik ez izan, hauen zerrenda geroago agertzen delarik kapitulu honetan.

Lan Elkartuko Kooperatibak bereziki babestuak izango dira ondorengo baldintzak betetzen badituzte:

- Pertsona fisikoak elkartzea, beren lana Kooperatiban egin eta elkarren artean ondasun eta zerbitzuak ekoitziz beste batzuentzat.
- Bazkideei guztira emandako ordainsariak —aurrerakinak eta itzulkin gisa eska ditzaketen kopuruak— ez izatea Kooperatibari dagokion sektoreko batez bestekoaren %200 baino handiagoak, betiere pertsona horiek gure Kooperatiban besteren konturako langile izanez gero hartuko zuketzen zenbatekoari buruz.
- Kooperatibak besteren konturako langileak erabil ditzake edozein kontratazio-eraren bidez, baina betiere horien urteko ordu-kopurua

ez bada Kooperatibako bazkide langileen urteko ordu-kopuruaren %25 baino handiagoa. Ez dira konputatuko besteren konturako langile kontratatuak urtean egindako orduak ondorengo kasu hauetakoren batean baldin badaude

1. Mendeko edo laguntza-lanak egiten dituztenak.
2. Legez subrogatuak izan direnak edo Kooperatibak subrogaturiko jardueretarako lanak egiten dituztenak.
3. Lan-utzialdi, aldi baterako ezintasun, amatasun, adopzio edo famili harreragatik bajaran duden bazkide langileen edo besteren konturako langileak ordeztzeko lanak egiten dituztenak.
4. Kooperatibako bazkide langile izateari esplizituki uko egiten dioten langileek egindako lana.

OHARRA: 8 bazkide langile baino gutxiago dituzten Kooperatibek besteren konturako 2 langile enplega ditzakete gehienez ere.

KOOPERATIBA BEREZIKI BABESTUTZAT ONARTUTAKO ZERGA-ONURAK

1. Ondare Eskualdaketa eta Agiri bidezko Egintza Juridikoen Zergan

- Kooperatiba Babestuentzat onarturiko onura guztiak.
- Zerga-salbuespena, zuzenean bere helburu sozial eta estatutuzkoak betetzeko diren ondasun eta eskubideak eskuratzeko eragiketetan.

2. Sozietateen gaineko Zergan

- a. Kooperatiba Babestuentzat onarturiko onura guztiak.
- b. Zergaren kuota osoaren %50eko hoberia.
- c. Zergaren kuota osoaren %75eko hoberia nekazaritzako kooperatiba bereziki babestuentzat, uztailaren 4ko 19/1995 Legeak, nekazaritzako ustiategien modernizazioari buruzkoak, diobenaren arabera, lehentasunezko elkarte-ustiategi badira.

HERRI-ONURAKO KOOPERATIBENTZAT ETA GIZARTE EKIMENEKO KOOPERATIBENTZAT ONARTUTAKO ZERGA-ONURAK

1. Ondare Eskualdaketa eta Agiri bidezko Egintza Juridikoen Zergan

